

Dosarul nr. 2rac-103/22
2-17064885-01-2rac-13052022

prima instanță: Judecătoria Soroca, sediul Florești – Rosița Rusu-Parii
instanța de apel: Curtea de Apel Bălți – I. Grosu, A. Garbuz, A. Ciobanu

ÎNCHEIERE

06 iulie 2022

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președintele completului, judecătorul
judecătorii

Svetlana Filincova
Galina Stratulat
Maria Ghervas

examinând admisibilitatea recursului declarat de Cooperativa de Producție „Agroscrip” și reprezentantul acesteia, avocatul Sergiu Guțu,

în cauza civilă intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Întreprinderea de Stat Institutul de Tehnică Agricolă „Mecagro” împotriva Cooperativei de Producție „Agroscrip”, intervenienți accesorii societatea pe acțiuni „Moldagrotehnica”, Unitatea de Implementare și Administrare a Proiectului Creșterii Producției Alimentare, cu privire la încasarea datoriei,

împotriva încheierii din 25 noiembrie 2021 a Curții de Apel Bălți, prin care s-a respins cererea de recuzare a judecătorilor Curții de Apel Bălți Iulia Grosu, Adriana Garbuz și Adrian Ciobanu, depusă de reprezentantul Cooperativei de Producție „Agroscrip”, avocatul Sergiu Guțu, și

împotriva deciziei din 10 februarie 2022 a Curții de Apel Bălți, prin care s-a respins apelul declarat de Cooperativa de Producție „Agroscrip”, s-a admis apelul declarat de Întreprinderea de Stat Institutul de Tehnică Agricolă „Mecagro”, s-a casat parțial hotărârea din 25 martie 2021 a Judecătoriei Soroca, sediul Florești, în această parte s-a pronunțat o hotărâre nouă,

constată:

La 08 septembrie 2017, Întreprinderea de Stat Institutul de Tehnică Agricolă „Mecagro” a depus prin intermediul oficiului poștal cerere de chemare în judecată împotriva Cooperativei de Producție „Agroscrip”, intervenienți accesorii societatea pe acțiuni „Moldagrotehnica”, Unitatea de Implementare și Administrare a Proiectului Creșterii Producției Alimentare, cu privire la încasarea datoriei (vol. I, f.d. 6-8, 23).

În motivarea acțiunii a invocat că, în baza Hotărârii Parlamentului nr. 381-XVI din 29 decembrie 2005 pentru aprobarea Regulamentului privind modul de utilizare a mijloacelor Fondului pentru susținerea sectorului agrar, Regulamentului privind utilizarea mijloacelor financiare ale Fondului pentru stimularea creării stațiunilor tehnologice de mașini și în baza procesului-verbal

nr. 8 al ședinței Comisiei de lucru aprobat de Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare din 25 decembrie 2007, între Întreprinderea de Stat „Moldresurse” în calitate de subvent, Cooperativa de Producție „Agroscrip” în calitate de beneficiar și Unitatea de Implementare și Administrare a Proiectului Creșterii Producției Alimentare au fost încheiate contractele nr. 018-MAT/25.12.07 și nr. 018-2KR/25.12.07 din 25 decembrie 2007, în baza cărora beneficiarul a primit credit tehnic dat din partea statului în sumă totală de 692 980 de lei.

Conform Hotărârii Guvernului „cu privire la transmiterea în gestionare a mijloacelor financiare alocate în anii 2004-2009 pentru crearea stațiilor tehnologice de mașini și a mijloacelor provenite din rambursarea creditelor tehnice nr. 355 din 31 mai 2012, funcțiile de administrare și asigurare a rambursării de către stațiile tehnologice de mașini, a creditelor tehnice alocate de la bugetul de stat în anii 2004-2009 pentru stimularea creării acestora, precum și atribuțiile de gestionare a mijloacelor provenite din rambursarea creditelor menționate au fost transmise de la Întreprinderea de Stat „Moldresurse” și Unitatea de Implementare și Administrare a Proiectului Creșterii Producției Alimentare la Întreprinderea de Stat Institutul de Tehnică Agricolă „Mecagro”.

Reclamanta a menționat că, potrivit actului de predare-primire din 27 iunie 2012, Cooperativa de Producție „Agroscrip”, în calitate de beneficiar, s-a obligat să ramburseze Întreprinderii de Stat Institutul de Tehnică Agricolă „Mecagro” creditul tehnic în mărime de 692 980 de lei conform graficului aprobat, până la 25 decembrie 2012.

La 28 iunie 2013, a fost încheiat acordul adițional cu privire la modificarea contractelor de bază nr. 018-MAT/25.12.07 și nr. 018-2KR/25.12.07, din 25 decembrie 2007, prin care datoria Cooperativei de Producție „Agroscrip” a fost eşalonată până la 20 decembrie 2014.

Reclamanta a notat că din datoria de 692 980 de lei, Cooperativa de Producție „Agroscrip” a rambursat doar suma de 10 000 de lei la 18 iunie 2014.

Astfel, prin somația din 18 februarie 2014 cu nr. 23, Întreprinderea de Stat Institutul de Tehnică Agricolă „Mecagro” a înștiințat debitorul despre datoria existentă și a solicitat achitarea acesteia.

La 06 februarie 2017, Întreprinderea de Stat Institutul de Tehnică Agricolă „Mecagro” a înaintat Cooperativei de Producție „Agroscrip” scrisoarea cu nr. 20 cu privire la modificarea pct. 5 a acordului adițional din 28 iunie 2013, însă debitorul nu a întreprins nici o măsură în acest sens.

Ulterior, la 02 iunie 2017, a fost semnată cartela clientului, prin care Cooperativa de Producție „Agroscrip” recunoaște datoria de 682 980 de lei.

Reclamanta a învederat că, potrivit evidenței sale contabile, Cooperativa de Producție „Agroscrip” are o datorie în baza contractelor nr. 018-MAT/25.12.07 și nr. 018-2KR/25.12.07 din 25 decembrie 2007 în sumă totală de 682 980 de lei, precum și penalități calculate conform condițiilor contractelor și prevederilor art. 268 lit. a) din Codul civil în mărime de 124 895 de lei. Așa, la ziua depunerii acțiunii în judecată, Cooperativa de Producție „Agroscrip” datorează suma de 807 965 de lei.

Reclamanta Întreprinderea de Stat Institutul de Tehnică Agricolă „Mecagro” a solicitat prin cererea de chemare în judecată încasarea din contul Cooperativei de Producție „Agroscrip” în beneficiul statului, prin intermediul reclamantei, a

datoriei în sumă de 682 980 de lei și a penalității în mărime de 124 895 de lei, în total suma de 807 965 de lei.

Prin hotărârea din 25 martie 2021 a Judecătorei Soroca, sediul Florești, s-a admis parțial acțiunea depusă de Întreprinderea de Stat Institutul de Tehnică Agricolă „Mecagro”.

S-a încasat din contul Cooperativei de Producție „Agroscrip” în beneficiul Întreprinderii de Stat Institutul de Tehnică Agricolă „Mecagro” datoria în sumă 336 490 de lei și penalitatea în sumă de 60 568,20 de lei.

S-a încasat din contul Cooperativei de Producție „Agroscrip” în beneficiul statului taxa de stat de a cărei plată a fost scutită reclamanta la depunerea cererii de chemare în judecată în cuantum de 50 000 de lei.

S-a respins capătul de cerere cu privire la încasarea datoriei pentru ratele din 25 octombrie 2013 în sumă de 100 000 de lei, din 25 noiembrie 2013 în sumă de 100 000 de lei și din 20 decembrie 2013 în sumă de 146 490 de lei, ca fiind depus tardiv (vol. I, f.d. 8, 12-15 recto-verso).

La 02 aprilie 2021, în interiorul termenului prevăzut la art. 362 din Codul de procedură civilă, Întreprinderea de Stat Institutul de Tehnică Agricolă „Mecagro” a depus prin intermediul oficiului poștal cerere de apel împotriva hotărârii din 25 martie 2021 a Judecătorei Soroca, sediul Florești (vol. II, f.d. 17-18, 19).

La 19 aprilie 2021, în interiorul termenului prevăzut la art. 362 din Codul de procedură civilă, Cooperativa de Producție „Agroscrip”, reprezentată de avocatul Sergiu Guțu, a declarat apel împotriva hotărârii din 25 martie 2021 a Judecătorei Soroca, sediul Florești (vol. II, f.d. 20 recto-verso).

În cadrul ședinței de judecată din 18 noiembrie 2021 în cadrul Curții de Apel Bălți, reprezentantul Cooperativei de Producție „Agroscrip”, avocatul Sergiu Guțu, a înaintat cerere de recuzare judecătorilor Curții de Apel Bălți Iulia Grosu, Adriana Garbuz și Adrian Ciobanu (vol. II, f.d. 66 recto-verso).

Prin încheierea din 25 noiembrie 2021 a Curții de Apel Bălți s-a respins cererea de recuzare a judecătorilor Curții de Apel Bălți Iulia Grosu, Adriana Garbuz și Adrian Ciobanu, depusă de reprezentantul Cooperativei de Producție „Agroscrip”, avocatul Sergiu Guțu (vol. II, f.d. 75-77 recto-verso).

Prin decizia din 10 februarie 2022 a Curții de Apel Bălți s-a respins apelul declarat de Cooperativa de Producție „Agroscrip”.

S-a admis apelul declarat de Întreprinderea de Stat Institutul de Tehnică Agricolă „Mecagro”.

S-a casat parțial hotărârea din 25 martie 2021 a Judecătorei Soroca, sediul Florești, în partea ce ține de respingerea acțiunii privind încasarea datoriei pentru ratele din 25 octombrie 2013, 25 noiembrie 2013 și 20 decembrie 2013 și în această parte s-a pronunțat o hotărâre nouă, prin care:

S-a încasat din contul Cooperativei de Producție „Agroscrip” în beneficiul Întreprinderii de Stat Institutul de Tehnică Agricolă „Mecagro” datoria pentru ratele din 25 octombrie 2013 în sumă de 100 000 de lei, din 25 noiembrie 2013 în sumă de 100 000 de lei și din 20 decembrie 2013 în sumă de 146 490 de lei

În rest, hotărârea din 25 martie 2021 a Judecătorei Soroca, sediul Florești, s-a menținut fără modificări.

Totodată, s-a încasat din contul Cooperativei de Producție „Agroscrip” în beneficiul Întreprinderii de Stat Institutul de Tehnică Agricolă „Mecagro” suma

de 7 796,02 lei în contul compensării taxei de stat achitată în apel (vol. II, f.d 88-89, 90-103).

În consolidarea soluțiilor instanțele inferioare au reținut că, în condițiile speței, a fost dovedită atât existența obligațiilor contractuale, care nu a fost negată de către debitor, cât și faptul neexecutării de către debitor a acestor obligații în termenul stabilit în contract.

Astfel, instanțele inferioare au constatat obligația Cooperativei de Producție „Agroscrip” datorita în baza contractelor nr. 018-MAT/25.12.07 și nr. 018-2KR/25.12.07 din 25 decembrie 2007, cu atât mai mult că această datorie a fost parțial recunoscută de către debitor.

Totodată, Curtea de Apel Bălți a considerat că prima instanță greșit a constatat tardivitatea pretențiilor în partea ratelor din 25 octombrie 2013, 25 noiembrie 2013 și 20 decembrie 2013. Or, în speță, termenul de prescripție a fost întrerupt prin semnarea la 02 iunie 2017 a actului de verificare (cartela clientului), prin care Cooperativa de Producție „Agroscrip” a recunoscut datorita în mărime de 682 980 de lei (vol. I, f.d. 228).

Respectiv, acțiunea înaintată la 11 septembrie 2017 de către Întreprinderea de Stat Institutul de Tehnică Agricolă „Mecagro” se încadrează în termenul legal de prescripție.

La 15 aprilie 2022, Cooperativa de Producție „Agroscrip” și reprezentantul acesteia, avocatul Sergiu Guțu, a depus prin intermediul oficiului poștal cerere de recurs împotriva deciziei din 10 februarie 2022 a Curții de Apel Bălți, solicitând casarea integrală a deciziei recurate și a încheierii prin care s-a respins cererea de recuzare a judecătorilor, casarea parțială a hotărârii din 25 martie 2021 a Judecătorei Soroca, sediul Florești, și anume în partea încasării datoriei în sumă de 336 490 de lei, a penalității în sumă de 60 568,20 de lei și a taxei de stat în cuantum de 50 000 de lei, cu pronunțarea în această parte a unei hotărâri noi de încasare în beneficiul Întreprinderii de Stat Institutul de Tehnică Agricolă „Mecagro” a datoriei în sumă de 43 150 de lei și a penalității în mărime de 7 763 de lei, în total suma de 50 913 lei și cu încasarea în folosul statului a taxei de stat în cuantum de 1 527,30 de lei (vol. II, f.d. 108-111, 114 recto-verso).

În motivarea recursului a reiterat temeiurile de fapt și de drept ale speței, precum și a expus concluziile reținute de instanța de apel.

Suplimentar, recurenta a invocat că instanța de apel nu a aplicat legea care trebuia să fie aplicată, și anume prevederile Regulamentului privind modul de utilizare a mijloacelor financiare destinate pentru stimularea creării stațiilor tehnologice de mașini, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 303 din 17 martie 200. Or, prin prisma pct. 8 al Regulamentului, mijloacele fondului vor fi transferate agenților economici, beneficiari de credit tehnic în mărime de 50% din costul unui tractor, pentru achitarea primei rate conform proceselor-verbale de intenții încheiate de proiectul 2KR cu beneficiarul de credit tehnic și în baza contractelor încheiate de Întreprinderea de Stat „Moldresurse” cu beneficii de credit tehnic.

Cooperativa de Producție „Agroscrip” a menționat că, potrivit contactului nr. 018-2KR/25.12.2007 și facturilor de expediere a tehnicii agricole, i-au fost livrate două unități agricole – tractoarele MTZ-82, costul cărora este de 220 000 lei, dar nu i-a fost livrat și tractorul de model T-70 V, prețul de subvenționare a căruia este de 91 000 de lei. Prin urmare, suma creditului tehnic (subvenției) care

urma să se vireze pe contul Unității de Implementare și Administrare a Proiectului Creșterii Producției Alimentare a fost de 220 000 de lei, dar nu de 311 000 de lei.

La fel, și în baza contractului nr. 018-MAT/25.12.2007 nu i-a fost livrată tehnică agricolă în sumă de 69 480 de lei, adică din cele 7 poziții cu totalul de 10 unități agricole i-au fost livrate doar 7 unități agricole. Prin urmare, din suma prevăzută de 542 480 de lei, *de facto*, a fost subvenționată doar suma de 472 080 de lei, fapt confirmat și prin nota-informativă la actul de predare primire din 15 septembrie 2010.

Astfel, recurenta a opinat că pretențiile reclamantei nu pot excede suma creditului tehnic, adică 50% din costul total al tehnicii agricole și care a fost real transferată în contul Unității de Implementare și Administrare a Proiectului Creșterii Producției Alimentare, cu excepția ratelor achitate benevol.

În opinia recurenteii, pretinderea restituirii întregului cost al bunurilor, în situația în care a fost subvenționată doar 50% din cost, constituie o expropriere ilegală, o atentare inadmisibilă la dreptul său de proprietate și o îmbogățire ilicită din partea statului.

Recurenta a învederat că instanța de apel nu a ținut cont de faptul că, în baza contractului nr. 018-2KR/25.12.2007, Cooperativa de Producție „Agroscrip” a achitat în avans suma de 91 000 de lei pentru tractorul nelivrat T-70.

De asemenea, instanța de apel nu a dat nici o apreciere scrisorii de informare nr. 060 din 19 iunie 2013 eliberată de Unitatea de Implementare și Administrare a Proiectului Creșterii Producției Alimentare, conform căreia la situația din 30 mai 2013 Cooperativa de Producție „Agroscrip” a achitat integral costul tehnicii agricole cumpărate conform contractului de vânzare cumpărare a tehnicii agricole nr. 1788F în valoare totală de 470 000 de lei, prin care s-a preluat contractul nr. 018-2KR/25.12.2007. Această scrisoare atestă că recurenta nu are careva datorii pe marginea contractului nr. 018-2KR/25.12.2007, finanțat prin contractul nr. 1788F din 20 februarie 2008.

Recurenta a menționat că, deși urma să achite doar suma de 220 000 de lei în baza contractului nr. 018-2KR/25.12.2007, ca sumă a subvenției sub formă de credit tehnic, dar nu a întregului preț a tehnicii agricole (440 000 de lei), a achitat *de facto* suma de 470 000 de lei, fapt confirmat prin scrisoarea confirmativă nr. 969 din 19 martie 2013.

Astfel, potrivit materialelor cauzei, a efectuat o achitare în surplus în total suma de 351 000 de lei, dintre care 250 000 de lei (diferența dintre suma de 470 000 real achitați și 220 000 de lei care trebuia să-i achite), 91 000 de lei pentru tractorul nelivrat T-70 și 10 000 de lei conform ordinului de plată nr. 51 din 18 iunie 2014.

În opinia recurenteii, suma de 351 000 de lei, achitată în exces, urmează a fi atribuită spre compensarea sumei de 472 980 de lei, care este reală conform contractului nr. 018-MAT. Respectiv, reclamanta ar putea pretinde doar achitarea sumei de 121 980 de lei (inclusiv TVA). Totodată, suma de 220 000 de lei ca subvenție sub formă de credit tehnic în baza contractului nr. 018KR-25.12.2007 și nr. 1788/F din 29 februarie 2008 se consideră stinsă din contul sumei de 470 000 de lei ce a fost virată anterior și recunoscută ca achitată către vânzătorul Unitatea de Implementare și Administrare a Proiectului Creșterii Producției Alimentare.

La fel, recurenta a invocat că instanța de apel nu a dat apreciere la tot materialul probator administrat. Așa, instanța inferioară nu a dat apreciere actului de verificare a decontărilor reciproce din data de 01 iunie 2012 cu suma per ansamblu de 692 980 de lei în coraport cu înscrisul sub nr. 249 din 09 noiembrie 2012, prin care reclamanta a indicat să la acel moment suma Cooperativei de Producție „Agroscrip” ar fi fost de 426 426 de lei, dar nicidecum 692 980 de lei.

A fost lăsat fără apreciere și scrisoarea confirmativă nr. 969 din 19 martie 2013, care atestă că după 09 noiembrie 2012 nu au avut loc plăți, deoarece Cooperativa de Producție „Agroscrip” a achitat costul total al subvenției. În asemenea circumstanțe, reclamanta pretinde achitarea unor sume bănești care Cooperativa de Producție „Agroscrip” i-a achitat deja în contul vânzătorului Unității de Implementare și Administrare a Proiectului Creșterii Producției Alimentare.

Cu titlu subsecvent, recurenta a considerat că instanța de apel greșit a respins propunerea sa de recuzare a judecătorilor Curții de Apel Bălți Iulia Grosu, Adriana Garbuz și Adrian Ciobanu, or, în privința acestora planau suspiciuni de părtinire din motiv că anterior au anulat o încheiere irevocabilă a unui alt complet de judecată din cadrul Curții de Apel Bălți, care a menținut încheierea de admitere a cererii de tardivitate. În asemenea circumstanțe, a fost încălcat principiul securității juridice, deoarece încheierea irevocabilă prin care s-a soluționat chestiunea cu privire la excepția de tardivitate ulterior a fost anulată prin altă încheiere. Astfel, odată ce un magistrat a avut tangență cu problema pusă spre soluționare era apt de a se abține de la o examinare a litigiului în contextul parvenirii acestuia spre soluționare. Respectiv, odată expunându-se asupra faptului că instanța de fond injust s-a expus pe marginea tardivității, era logic că acești judecători nu pot participa repetat la examinarea aceleiași chestiuni și trebuiau să se abțină de la examinarea cauzei.

La 16 mai 2022, Curtea Supremă de Justiție a expediat în adresa intimătei Întreprinderea de Stat Institutul de Tehnică Agricolă „Mecagro” și a intervenienților accesorii societatea pe acțiuni „Moldagrotehnica” și Unității de Implementare și Administrare a Proiectului Creșterii Producției Alimentare copia recursului declarat de Cooperativa de Producție „Agroscrip” și reprezentantul acesteia, avocatul Sergiu Guțu, împotriva încheierii din 25 noiembrie 2021 și deciziei din 10 februarie 2022 ale Curții de Apel Bălți, explicându-le dreptul de a depune referințe asupra acestora (vol. II, f.d. 126).

Deși, conform avizelor de recepție a trimerilor poștale DS8006776432AS, DS8006776364AS și DS8006776433AS intimata și intervenienții accesorii au recepționat la 19 mai 2022 copia recursului, aceștia nu au făcut uz de dreptul lor procedural și nu au depus referințe în care să-și expună poziția procesuală pe marginea criticilor formulate în recurs.

Examinând temeiurile recursului în raport cu materialele cauzei civile, completul de admisibilitate al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că, recursul este inadmisibil, din motivele ce succed.

În conformitate cu articolul 440 alin.(1) din Codul de procedură civilă, în cazul în care se constată existența unuia din temeiurile prevăzute la art. 433, completul din 3 judecători decide în mod unanim, printr-o încheiere motivată

irevocabilă, asupra inadmisibilității recursului. Încheierea se emite conform prevederilor art. 270 și nu conține nicio referire cu privire la fondul recursului.

Completul de admisibilitate al instanței de recurs subliniază că, un stat care dispune de instanțe de recurs are obligația să se asigure că justițiabilii săi se bucură de principiile unui proces echitabil prevăzute la articolul 6 § 1 din Convenția pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale (a se vedea cauza Lebedinski v. Republica Moldova, 16 septembrie 2015, § 32; cauza Sultan v. Republica Moldova, 05 iunie 2018, § 24).

În aceste condiții, procedura de admisibilitate a cererii de recurs va fi efectuată și analizată prin prisma articolului precitat, care cuprinde, în mod particular, dreptul de acces la justiție și dreptul de a fi auzit.

Cu privire la primul aspect, instanța de recurs observă că dreptul de acces la un tribunal poate fi limitat, inclusiv în cazul admisibilității contestațiilor înaintate prin intermediul căilor de atac, pentru că prin însăși natura sa, recursul trebuie reglementat de către stat, care se bucură în această privință de o anumită marjă de apreciere.

În acest sens, criteriile pentru autorizarea unei cereri introduse pe o cale de atac extraordinară pot fi mai stricte decât condițiile instituite pentru o cale de atac ordinară (a se vedea *inter alia* cauzele Marc Brauer v. Germania, 01 septembrie 2016, § 34; Miessen v. Belgia, 16 octombrie 2016, § 64; Samardžić v. Croația, 20 iulie 2017, § 28; Zubac v. Croația (Marea Cameră), 05 aprilie 2018, § 82).

Așadar, prin prisma articolului 433 din Codul de procedură civilă, completul de admisibilitate verifică dacă actul judecătoresc de dispoziție recurat poate constitui obiectul recursului, dacă cererea dedusă judecății este formulată de persoana îndreptățită, dacă aceasta nu a fost depusă în mod repetat și dacă a fost declarată în termen.

În conformitate cu art. 429 alin. (2) și (3) din Codul de procedură civilă, încheierile date în apel pot fi atacate cu recurs numai o dată cu decizia, cu excepția cazurilor când, potrivit legii, pot fi atacate separat cu recurs și când încheierea face imposibilă desfășurarea de mai departe a procesului. Recursul împotriva deciziei se consideră declarat și împotriva încheierilor, chiar dacă acestea au fost emise după pronunțarea hotărârii atacate cu recurs.

În corespundere cu art. 53 alin. (5) din Codul de procedură civilă, instanța decide asupra recuzării în camera de deliberare printr-o încheiere motivată, care nu se supune nici unei căi de atac decât o dată cu fondul hotărârii sau al deciziei.

Prin urmare, obiectul prezentei cereri de recurs se referă la încheierea din 25 noiembrie 2021 și decizia din 10 februarie 2022 ale Curții de Apel Bălți, care intră în categoria de actelor specificate în articolul 429 alin. (1)-(3) din Codul de procedură civilă și art. 53 alin. (5) din Codul de procedură civilă.

Succesiv, completul de admisibilitate notează că, în cazul în care, dreptul de acces la justiție este limitat fie de lege, fie de fapte, instanțele naționale trebuie să verifice dacă aceste restricții au redus esența dreptului și, în special, dacă ele urmăresc un scop legitim și dacă există o legătură rezonabilă de proporționalitate între mijloacele utilizate și scopul care trebuie îndeplinit (a se vedea cauzele Levages Prestations Servicii v. Franța, 25 octombrie 1996, § 40; Tricard v. Franța, 10 iulie 2001, §§ 29, 33; Freitag v. Germania, 19 iulie 2007, § 37; Marc Brauer, 01 septembrie 2016, § 34).

Articolul 434 din Codul de procedură civilă prescrie că, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel. Termenul de 2 luni este termen de decădere și nu poate fi restabilit.

În conformitate cu art. 111 alin. (2) și (3) din Codul de procedură civilă, termenul de procedură se instituie prin indicarea unei date calendaristice, datei comunicării actului de procedură, a unei perioade sau prin referire la un eveniment viitor și cert că se va produce. În ultimul caz, actul de procedură poate fi efectuat în decursul întregii perioade. Dacă începutul curgerii termenului este determinat de un eveniment sau moment în timp care va surveni pe parcursul zilei, inclusiv de comunicarea actului de procedură, atunci ziua survenirii evenimentului sau a momentului nu se ia în considerare la calcularea termenului.

Normele procedurale referitoare la termenele pentru căile de atac sunt, înafara oricărui dubiu, menite să asigure buna administrare a justiției și respectarea, în special, a principiului securității juridice. Persoanele vizate trebuie să se aștepte ca aceste reguli să fie aplicate (a se vedea cauzele *Tricard v. Franța*, 10 iulie 2001, § 29; *Nicolae Popa v. România*, 09 decembrie 2014, § 16; *Tence v. Slovenia*, 31 mai 2016, § 31). Mai mult, CtEDO a statuat că, în cazul în care termenul pentru o cale de atac ordinară este prelungit după o perioadă considerabilă de timp, o astfel de decizie poate încălca principiul securității juridice (a se vedea cauzele *Ponomaryov v. Ucraina*, 03 aprilie 2008, § 41; *Ustimenko v. Ucraina*, 20 octombrie 2015, § 47).

Dispozitivul deciziei Curții de Apel Bălți a fost pronunțat la 10 februarie 2022 (vol. II, f.d. 88-89). Potrivit extrasului din poșta electronică cu adresa „ala.gureu@justice.md”, copia deciziei motivate din 10 februarie 2022 a Curții de Apel Bălți a fost expediată în adresa participanților la proces pentru notificare la 22 februarie 2022 (vol. II, f.d. 104 verso).

Astfel, completul de admisibilitate opinează că, în speță, calea de atac în ordine de recurs a fost demarată în interiorul termenului legal, deoarece cererea de recurs a fost predată oficiului poștal la 15 aprilie 2022 (vol. II, f.d. 108, 114).

Succesiv, completul de admisibilitate evocă faptul că, în conformitate cu articolul 432 din Codul de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces sînt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

(2) Se consideră că normele de drept material au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care instanța judecătorească:

- a) nu a aplicat legea care trebuia să fie aplicată;
- b) a aplicat o lege care nu trebuia să fie aplicată;
- b¹) a aplicat o lege care a fost declarată neconstituțională;
- c) a interpretat în mod eronat legea;
- d) a aplicat în mod eronat analogia legii sau analogia dreptului.

(3) Se consideră că normele de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care:

a) cauza a fost judecată de un judecător care nu avea dreptul să participe la judecarea ei;

b) cauza a fost judecată în absența unui participant la proces căruia nu i s-a comunicat locul, data și ora ședinței de judecată;

c) în judecarea cauzei au fost încălcate regulile privind limba de desfășurare a procesului;

d) instanța a soluționat problema drepturilor unor persoane care nu au fost implicate în proces;

e) în dosar lipsește procesul-verbal al ședinței de judecată;

f) hotărârea a fost pronunțată cu încălcarea competenței jurisdicționale.

(4) Săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a cauzei sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

(5) Temeiurile prevăzute la alin. (3) se iau în considerare de către instanța din oficiu.

Conform articolului 433 din Codul de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care:

a) recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4);

a¹) recursul este depus împotriva unui act ce nu se supune recursului, cu excepția cazurilor prevăzute la art. 429 alin. (5);

b) recursul este depus cu omiterea termenului de declarare prevăzut la art. 434;

c) persoana care a înaintat recursul nu este în drept să-l declare;

d) recursul se depune în mod repetat după ce a fost examinat.

In concreto motivelor inserate în cererea de recurs, completul de admisibilitate le apreciază ca fiind lipsite de substanță și care nu pot fi acceptate. Or, recursul împotriva deciziei instanței de apel este o cale de atac de drept, vizând în exclusivitate legalitatea actului de dispoziție contestat. Însă, din analiza cererii de recurs depuse de Cooperativa de Producție „Agroscrip” și reprezentantul acesteia, avocatul Sergiu Guțu, rezultă că aceștia nu au evidențiat memoriul ilegalității și netemeinicii deciziei recurate.

În acest sens, completul de admisibilitate menționează faptul că dezvoltarea recursului trebuie să cuprindă o motivare corespunzătoare, în sensul arătării cu claritate a acelor critici care, circumscrise fiind motivelor de recurs îngăduite de lege, sunt de natură a învedera ilegalitatea hotărârii. Respectiv, nu este suficientă simpla expunere a circumstanțelor faptice ale cauzei, fiind necesară motivarea recursului cu indicarea motivelor de ilegalitate pe care se întemeiază, precum și dezvoltarea lor. Motivarea recursului însemnând nu doar exprimarea nemulțumirii față de actul de dispoziție pronunțat în apel, ci expunerea tuturor motivelor pentru care, din punctul de vedere al părții, instanța a pronunțat o hotărâre neîntemeiată. Aderent, recursul nu se poate limita la o simplă indicare a textelor de lege, condiția legală a dezvoltării motivelor de recurs implicând determinarea greșelilor anume imputate instanței de apel, o minimă argumentare a criticii în fapt și în drept, precum și indicarea probelor pe care se bazează.

La caz, completul de admisibilitate vădește că, argumentele invocate în cererea de recurs, după esența lor, pot fi încadrate în temeiurile aplicabile doar procedurii de apel și nu se regăsesc în articolul 432 din Codul de procedură civilă, aplicabil recursului. Ba mai mult ca atât, acestea au fost deja supuse

examinării și aprecierii de către instanța de apel prin prisma articolului 130 din Codul de procedură civilă, fiindu-le oferite concluziile de rigoare și, prin urmare, nu urmează a fi reiterate în ordine de recurs.

Ipotezele relevate certifică în mod clar caracterul lipsit de substanță al recursului declarat, deoarece Cooperativa de Producție „Agroscrip” și reprezentantul acesteia, avocatul Sergiu Guțu, nu au invocat niciun argument plauzibil în vederea justificării ilegalității deciziei instanței de apel. Astfel, se evidențiază caracterul declarativ al recursului, deoarece este lipsit de conținut și desprinde simplul fapt al dezacordului recurenteii și reprezentantului acesteia cu soluția dată de instanța inferioară, precum și lipsa temeiurilor legale de declarare a recursului.

În acest sens, completul reamintește că în jurisprudența sa, Curtea Europeană a precizat că dreptul de a fi auzit în combinație cu dreptul la un recurs efectiv sunt în primul rând chestiuni de reglementare în dreptul intern și este în principiu, competența instanțelor să evalueze motivele de admisibilitate a unei cereri de acest tip (Doorson v. Olanda, 26 martie 1996, § 67). La acest capitol instanța de recurs reține că recursul declarat de Cooperativa de Producție „Agroscrip” și reprezentantul acesteia, avocatul Sergiu Guțu, nu s-a bazat exclusiv pe chestiuni de drept, ce ar cuprinde încălcări esențiale sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural, iar ca urmare nu corespund cerinței de a fi „efectiv”, fiind lipsit de șanse de succes și nu este capabil să ofere îndreptarea situației din decizia recurată.

Subsidiar, completul de admisibilitate relevă că, în condițiile din speță, cererea de recurs a fost depusă după ce Cooperativa de Producție „Agroscrip” a avut posibilitatea de a fi auzită de o instanță de fond și de o instanță de apel, fiecare dintre care a avut deplină jurisdicție (a se vedea *mutatis mutandis* „Levages Prestations Services” v. Franța, cererea nr.21920/93 din 25 octombrie 1996, §§ 48-50).

Prin urmare, instanța de recurs apreciază că recurenteii i-a fost asigurat dreptul de acces la o instanță și dreptul de a fi auzită combinat cu dreptul la un recurs efectiv. De fapt, în cazul când nu există suspiciuni privind încălcarea echității procedurii din perspectiva art. 6 § 1 din CEDO, rezultă că participanții au reușit să pună în discuție în fața instanțelor toate observațiile și raționamentele pe care le considerau necesare în vederea apărării punctului său de vedere (Blücher v. Cehia, cererea nr. 58580/00 din 11 aprilie 2005, §§ 65-67).

Din considerentele menționate și având în vedere faptul, că instanța de apel a examinat cauza sub toate aspectele, a verificat și a apreciat corect probele prezentate, a aplicat și interpretat elocvent normele de drept material și procedural, iar argumentele invocate în recurs nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă, completul de admisibilitate al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție, în unanimitate, ajunge la concluzia de a considera recursul declarat de Cooperativa de Producție „Agroscrip” și reprezentantul acesteia, avocatul Sergiu Guțu, împotriva deciziei din 10 februarie 2022 a Curții de Apel Bălți, în baza articolului 433 lit. a) din Codul de procedură civilă, ca fiind inadmisibil.

Cu titlu subsecvent, completul de admisibilitate reține că potrivit normelor de drept citate supra, încheierea din 25 noiembrie 2021 a Curții de Apel Bălți este

susceptibilă de a fi atacată doar odată cu fondul deciziei. Respectiv, verificând dacă instanța de apel a examinat cauza sub toate aspectele, a verificat și a apreciat corect probele prezentate, completul de admisibilitate a supus controlului legalității și încheierea din 25 noiembrie 2021 a instanței de apel.

Astfel, constatând inadmisibilitatea recursului declarat de Cooperativa de Producție „Agroscrip” și reprezentantul acesteia, avocatul Sergiu Guțu, împotriva deciziei din 10 februarie 2022 a Curții de Apel Bălți, completul a considerat că și încheierea din 25 noiembrie 2021 a Curții de Apel Bălți este întemeiată.

În conformitate cu art. 270, art. 431 alin. (2), art. 433 lit. a) și art. 440 din Codul de procedură civilă, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

dispune:

Se consideră inadmisibil recursul declarat de Cooperativa de Producție „Agroscrip” și reprezentantul acesteia, avocatul Sergiu Guțu, împotriva încheierii din 25 noiembrie 2021 și a deciziei din 10 februarie 2022 ale Curții de Apel Bălți.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Svetlana Filincova

judecătorii

Galina Stratulat

Maria Ghervas